

Pr. Ioan Bădiliță

DUMNEZEU
ESTE DORUL
dintre două Liturghii

Ediția a doua, revizuită și adăugită

Prefață la ediția a doua de
Cristina Bogdan

DOXOLOGIA
Iași, 2024

Cuprins

<i>Ale Tale dintru ale Tale</i> (Cristina Bogdan)	13
Între proză și poezie	21
Dumnezeul privirilor	23
Semnul Crucii	25
Învierea Domnului	26
Dincolo	31
Fântâna lui Iacov	33
Cartea neamului...	34
Harul	35
Bethesda	37
Să fie bunătațe!	46
Și Iisus a fost copil...	48
Anxietate	52
Andrei cel minunat	55
Prefacere	57
Sus cu inimile!	59
În căutarea frumosului	62
Icoana blândeților	63
Plasa de fluturi	64
Ajun de Crăciun	66
Sfântul frumoaselor cununi	68
Puterea se ascunde în slăbiciune	69
Să ai o zi!	74
Lasă pătura din mână!	76
Așteptare	79
Te voi urma...	81
În-mânare	85
Iar dacă-i iubiți doar pe cei care vă iubesc...	86
Încă mai sunt...	87
Fie ție după cum... iubești!	89
Somn cu pace, dăruiește-ne	93
A iubi	95
Răgaz	97
Îndrăznește să-nțelegi!	98
Neștiutele căi...	100

Mamă de martir	102
Un zmeu în mâinile tale	104
Braille	105
Aripi și înălțimi	106
De dragul lor...	107
Cuvânt bun revărsat-a inima ta...	108
Când și dacă și...	109
Dragoste	111
Un Crez de Crăciun	112
Unii, alții...	114
Tu unde privești?	115
În fiecare om	118
Momente pastorale (1)	119
Odovania Nașterii Domnului	123
Oameni	124
De ce eu?	126
Îngeri și scame	128
Să fim poezie	130
Judecata de Apoi	131
Privirea Ta	133
<i>Nunc dimittis</i>	134
Liniștea din casa sufletului.	136
Preoția	138
Știință și artă	139
Nu vreau să știu	141
Pacea	144
Duminica înfricoșătoarei judecăți	145
Bucuria celuilalt	149
Tot ce pot să-ți spun...	150
Dragostea e...	151
Lucruri mărunte	152
Înstelare	153
Postul mare	154
Orice ar fi	155
Slavă Ție!	156
Împărăția numelui	158
Scurt cuvânt despre postire	159
Casa	160
Leprosul cu inimă de foc	161
Tu ești răspunsul...	163

Singurul nefericit	164
Trei oameni, trei cruci, un deal	165
Clopotे	166
Marile lucruri mici	167
Tot despre Dragoste....	172
Dumnezeu este dorul dintre două Liturghii	174
Inimi veghetoare	195
Doxofanie	196
Pe drumul vieții	197
Context	198
Liturghie	201
Când inima ta....	202
A te iubi	203
Pietre	205
Nu știu	208
Nu mai aștepta...	209
Prieteni	211
Preoție și pisei	212
Unde și cum începe poezia?	214
<i>Intervallum</i>	215
Po(e)mul Cuvântului	217
Naștere și Cruce	218
Pământul tău	220
Gustați și vedeți	221
Sarea vecinilor	222
Frumusețea din rănile tale	223
Iertarea, numai ea...	224
Cele două lumi	226
O teopoetică a Liturghiei	227
Cuvântul – casa ființei	229
Raiul și iadul.	230
Singurul loc	232
Momente pastorale (2).	233
La prima duminică a Triodului	236
Acoperăminte	237
Încurajare	238
Lumina	239
30 decembrie 2023	240
Liturghie și viață în satul românesc	243
Eugen Ionescu sau bucuria vieții	249

Gravitație și zbor	251
<i>Calvary</i>	252
Viață	255
<i>Dia Dhuit</i>	256
<i>Taraxacum officinale</i>	258
Credință	259
Distanțe	260
Momente pastorale (3)	261
Inima frântă și smerită	263
Rugăciune pentru lăuză	264
Iată Omul!	267
„Dacă bobul de grâu nu moare...” – o poveste creștină	269
Sâmbăta lui Lazăr	276
Duminica samarinencei sau dorul după izvorul nemuririi	278
Zece căi ale Dragostei	292
Poem pentru duminica orbului din naștere	293
Opt gânduri ale inimii	294
Cincizecime	296
Momente pastorale (4)	298
Dacă se va întâmpla...	300
Zâmbetul Lui	301
Și cuvântul s-a făcut floare	304
Răbdare, răbdare...	305
Ca pe tine însuși...	307
Credință și vedere	309
Tu nu vei muri	311
De la Untold la Cel Negrăit	312
Ascultă...	315
<i>Pater hēmōn</i>	316
<i>Ad patrem meum Petrum – in memoriam</i>	318
Divina conjuncție adversativă	319
Apropiere	331
<i>No Reasons</i>	332
Pur și simplu	334
Credința	336
El mi-a văzut...	337
Gadara	338
Încă nu am aflat	341

Ilie	342
Agar	343
Curajul de a te accepta	344
Liturghie	346
Fericirile...	347
Amurg	349
Ea a fost prima...	350
Pentru ce, Doamne?	353
Cuvânt pentru Duminica a XXIV-a după Rusalii	355
Mi-ai spus...	358
Biblia – pe scurt	360
Lasă-ți inima...	362
Doar una	363
Nunta fiului de împărat sau „The show must go on”	365
Ne temem	383
Portocală	384
Filă de mic Pateric familial	386
Rugă și pescăruși	388
Odă femeii	390
S-ar putea...	392
Căsuța din copac	393
Izvorul Tămăduirii	395
Sinergie	397
Schimbarea la față.	398
<i>Ecclesia Mater</i>	399
Schimbarea la Față (II)	401
Mirosuri.	403
Un om	404
Mire și Mireasă	405
Inimă de piatră	407
Duminica lui Zaheu sau apologia pierzătorului	408
Fusuri orare	415
Sfânta Pelaghia sau frumusețea sfințeniei	416
<i>De oratione</i>	418
Matrix și Ierihon	420
Bucuria te așteaptă	423
Intrarea inimii în Templu sau Taina punerii mâinilor	424
Pustiul	428

Tămăduirea femeii gârbove sau îndreptarea prin iubire	429
Ești ceea ce numești	432
Vinde tot ce ai	434
În inima pustiei	437
Ești iubit mai mult decât știi	438
Într-o zi...	440
Momente pastorale (5).	442
Ce miracol?	444
Apa	445
Mică introducere în teoria cuantică.	447
Nu-i aici...	449
Dacă trebuie să alegi...	452
Să fii bun	454
În brațele îngerului	455
Parenting	457
Un fel al Lui...	458
Când ai să înveți?	459
Câteva minute	460
Cuvânt de rămas-bun	462

- Pe inima ta să te bizui: ți-e credincioasă.
- Dar cum o să vorbesc eu oamenilor, de-o fi nevoie să-mi spun vreodată cuvântul?
Că inima doar n-are gură.
- Ascultă-ți-o. Ce vei desluși din durerea ei,
asta să spui oamenilor.

Nikolai Leskov, Собрание

Ale Tale dintru ale Tale

Unii își aștern gândurile pe hârtie pentru că nu pot altfel, se lasă locuiți de o anumită stare, care își cere dreptul la întrupare în vocabule. Alții pentru că li se comandă, li se indică subiecte și termene precise, întrucât au transformat scrisul, din varii motive, într-o sursă de venit sau într-o profesie. Relativ puțini folosesc scriitura doar ca pe un instrument de cunoaștere a universului, a interiorității, a Celui Care a creat lungul și latul lumii, dar și adâncul și înaltul sinelui. Aceștia din urmă scriu cu ei înșiși, practică *hemografia*, în termenii lui Nichita Stănescu, iar cuvintele lor împletesc punți peste care sufletele traversează de la unele la altele, în căutarea unității dintâi.

Părintele Ioan Bădiliță este unul dintre cei câțiva, încredințați până în măduva gândurilor de viul cuvintelor, de puterile lor taumaturgice. Purtându-L pe Hristos pe brațe în fiecare Liturghie, știe, deopotrivă din trăire și din Carte, că toate au fost zidite pe temelia Cuvântului și că toate se reîntorc, în cele din urmă, în Cuvânt. De aceea, le alege cu grijă și dragoste, scoțând miride pentru sufletele celor ce flămânzesc și însetează după frumusețe și adevăr. Și-a însușit atât de bine gestul liturgic, încât scrie ca și cum ar proscomidi. Nimeni nu rămâne în afara discului inimii sale. Hristos și Maica Domnului, sfinții, personajele biblice și oamenii de pe

cărările vieții lui, cei din tărâmul de sub Cer și cei de dincolo de el. Îi cuprinde într-o îmbrățișare țesută din litere de foc pe toți cei pe care i-a citit, i-a ascultat și i-a ales drept călăuze sau companioni de drum lung.

Poeți, filosofi, scriitori, teologi sau anonimi (re)cunoscuți de inima părintelui Bădiliță își ițesc siluetele din spatele câte unui șir de cuvinte, ca de după un gard mai înalt. Omar Khayyam, Emily Dickinson, Konstantinos Kavafis, Vasile Voiculescu, Fernando Pessoa, Charles Bukowski, Søren Kierkegaard, Friedrich Nietzsche, Jean-Paul Sartre, André Neher, Nikos Kazantzakis, Boris Pasternak, André Gide, Kahlil Gibran, Antoine de Saint-Exupéry, Mihail Bulgakov, Marcel Proust, Eugen Ionescu, Anthony Doerr, Ignatie Teoforul, Nicolae Velimirovici și mulți alții se întâlnesc firesc cu moșneagul în zdrențe din satul Coarnele-Caprei, ctitor de așezământ religios cu o *cărămidă* dăruită pentru sufletul părinților lui, cu tanti Maria plângând la mormântul soțului în noaptea de Înviere, sau cu bătrânul *care-și odihnea în fiecare duminică tâmplele în strana bisericii*. Pomelnicul de nume menționate anterior e doar o urmă discretă a naturaleții cu care autorul distilează, într-un invizibil alambic interior, hălăduielile prin livezile celorlalți, în căutarea roadelor bune de mâncat și de transformat în ființă. Căci, deși îi invocă și îi citează uneori *ad litteram*, vorbele lor curg din penița lui, purtându-i în veșnicie amprenta. Devenim ceea ce iubim. Și numai așa iubim cu adevărat. Întor-

cându-le celorlalți darul, metamorfozat în făptura noastră. Câtă vreme darul rămâne ceva exterior nouă nu-l vom putea lua în Marea Călătorie. Rostind *Ale Tale dintru ale Tale*, Ție Îți aducem de toate și pentru toate, preotul Îi întoarce lui Dumnezeu tot ceea ce a primit de la El. Încorporând în filigranul textelor lui argintul primit din scrisul altora, el restituie deplin darul, îmbogățindu-l cu nuanța irepetabilă a plămădei lui de vis și de lut. *Cunoașterea* respectă aici sensul vocabulei din limba franceză. A cunoaște înseamnă *a te naște împreună* cu ceea ce cunoști (*co-naissance, connaître*).

Titlul cărții – *Dumnezeu este dorul dintre două Liturghii* – ne situează de la bun început în condiția *intervalului*. Etimologia (lat. *intervallum*) favorizează înțelegerea termenului în cheie simultan spațială și temporală. Întregul volum este o pendulare între stări, situații, întâmplări așezate la o anumită distanță. Între poezie și proză, lumea de aici și cea de dincolo, frică și curaj, poveste și predică, eu și tu (pereche fundamentală de vocabule interdependente, după cum explică Martin Buber¹), între neputință și credință, grabă și tihnă, tăceri și cuvinte, singurătate și însoțire se ascunde unica realitate menită să le adune firesc laolaltă: inima omului, în care adie prezența Celui Ce stă la ușă și bate. Inima este singurul organ cu dublă paternitate – telurică și celestă – în care distanțele, oricât de mari ar fi, rămân infinitezimale: „nu

¹ Martin Buber, *Eu și Tu*, trad. de Ștefan Aug. Doinaș, Editura Humanitas, București, 2022.

contează distanța/ aproape/ sau departe/ Dragostea va fi/ întotdeauna/ cea mai scurtă cale/ între două/ inimi” (*Distanțe*).

Sunt multe temele de meditație către care ni se deschid ferestre de înțelegere poetică sau teologică. Am să mă opresc doar la trei dintre ele, pe care le consider întemeietoare: *privirea, călătoria și iubirea*. Căci suntem, în cele din urmă, atât cât am cules cu privirea în drumurile noastre reale, imaginare, lăuntrice, visate sau proiectate și cât am metamorfozat, din tot ceea ce am găzduit pe retina minții și a inimii, în iubire. Suntem întrebați direct, ca pentru a fi treziți din letargie: *Tu unde privești?* Și, buimaci de somnul atâtor griji și neputințe sau de beția orgoliilor noastre, nu știm prea clar să răspundem spre ce privim sau cât de mult încercăm să ne limpezim ochiul, pentru a-i permite luminii să se prelingă prin el. Lecția ce ne este oferită e simultan una a echilibrului și a încrederii în Singurul Care le vede pe toate. Să nu privim doar către greșeli, înspre groapa în care ne-am lăsat devorați de leii lăuntrului sau arși de focul patimilor noastre, și nici doar spre reușite, căci ele sunt mângâierile Lui pentru noi. Să ne adâncim privirea în Cel ce este și să ne acceptăm orbirea ca pe unica posibilitate de a întredeschide poarta către ochiul interior (*Credință și vedere*). Să ne uităm cu atenție la celălalt, cu *ochiul* nostru *haptic* (David Le Breton), cel care zăbovește îndelung asupra realității analizate. Să ne reflectăm în altul, reflectându-l, la rândul nostru, ca în gravurile lui M. C. Escher, și

*Puterea se ascunde
în slăbiciune*

*We rise again in the grass.
In the flowers. In songs.*

Anthony Doerr, *All the Light We Cannot See*

A același vânt care smulge copacii din rădăcină, dă ierbii o strălucire fermecătoare. Maiestuosul vânt iubește slăbiciunea ierbii și smerenia frunzelor de tei. Așa că, nicio dată să nu te lauzi, omule, că ești puternic, că ești cineva, că tu „cunoști” pe cineva. Nu-i pasă toporului de grosimea crengilor. Le taie bucățele, fără să clipească, fără să stea pe gânduri. Dar de frunze nu se poate atinge. Frunzele sunt nemuritoare.

Fii blând. Fii umil.

Dansează pe melodia vieții.

Ca o frunză așezată pe sărutul ierbii din Săptămâna Luminată.

Știi, câteodată ești nemulțumit de propria ta viață, de salariul tău, de rugina de pe mașină, de acoperișul casei, de hainele cam vechi. Dar, te asigur, mulți oameni de pe suprafața globului nostru pământesc încă mai visează la o viață ca a ta. La o mașină ca a ta, la un acoperiș ca al tău, la blugii și cămășile din dulapul tău. Nu mă crezi?

Un copil se joacă într-o livadă cu meri și pruni. La un moment dat, un avion trece pe

deasupra lui. Se oprește din joc, își scoate șapca, pune mâna streășină la ochi, privește spre nori și visează ca, într-o bună zi, să zboare și el. Pilotul aceluia avion privește în jos și vede livada în toată splendoarea ei smaraldie. Oftează. Și-ar dori nespus de mult să se întoarcă acasă și să-și construiască o fermă mare. Paradoxal, nu? Bucură-te de ceea ce ești, de ceea ce ai. Dacă un lucru e menit să fie al tău, se află deja în drum spre tine. Iar ceea ce nu ți se cuvine, ceea ce Dumnezeu știe că nu-ți va fi spre creșterea într-
tru frumos, adevăr și dragostea pentru fratele căzut între tâlhari, nu-ți va aparține niciodată.

Dacă tu crezi că banii sunt secretul fericirii, atunci ar trebui să-i vedem pe toți bogații pământului sărind prin băltoace, chiuind și dansând pe străzi, prin ploaie, pe acoperișul caselor. Dar, știi prea bine, asta o fac cel mai mult copiii din cartierele alea insalubre de la marginea orașului, pe unde nu prea ai vrea să treci după ora 22, și copiii crescuți în satele uitate de lume, unde nu s-a auzit de wi-fi, HBO sau fast food.

Dacă tu crezi că puterea este cea care asigură confortul și siguranța unei vieți fără griji, atunci oficialitățile ar trebui să circule pretutindeni neînfricați, fără gardă de corp. Dar, știi și tu, doar cei care trăiesc simplu, fără dorință de putere, au parte de cel mai dulce somn și de cele mai plăcute dimineți.

Dacă frumusețea trupească și faima ar asigura succesul în dragoste și relațiile ideale, atunci celebritățile ar trebui să aibă cele mai durabile căsnicii. Ceea ce nu se întâmplă, din

păcate. Însă, am văzut familii fericite și împlinite care trăiesc, cu prunci, cu pisici, cu acvariu cu tot, într-o garsonieră cumpărată în rate cu dobândă variabilă pe douăzeci de ani, și în care domnește dragostea aia „zămislitoare de Frumusețe” (Platon, *Banchetul* 206e) și incandescentă de care auzi numai în povești și în viețile sfinților.

Cum enim infirmor, tunc potens sunt (II Corinteni 12:10). Fericiți cei slabi. Fericiți cei simpli. Fericiți cei care se frâng asemenea ramurilor de nuc și de tei în ziua de Rusalii. Că aceia vor înmiresma și vor preface în zâmbet tot ceea ce ating.

Eliberează-ți inima de orice povară, iluzie și ambiție deșartă. Las-o să danseze slobodă în pieptul tău după coreografiile proprii ei morfologii spirituale. Să facă din fiecare sistolă și diastolă o liturghie a bucuriei.

Dacă ochiul tău este limpede/simplu (ἀπλοῦς – Matei 6:22), în fiecare clipă poți fi martorul binecuvântat al unui paradis de tonalități, forme, culori și semnificații profunde ale cotidianului, pe care nu credeai că le vei descoperi vreodată.

Iubește sincer și deplin. Iubește-ți viața așa cum este. Nu te compara cu nimeni. Nu poți face comparație între soare și lună. Fiecare strălucește atunci când îi vine timpul.

Dilige et quod vis fac.

Iubește și fă ce vrei!

Fiindcă dintr-o inimă frântă, smerită și recunoscătoare nu poate odrăsli decât cea frumusețe a duhului blând și liniștit care, poate că nu va salva lumea, ca în viziunea lui Dos-

toievski, dar, cu siguranță, va face din viața ta o primăvară în care Dumnezeu își ascunde surâsul cu miros de lăcrămioare și în lumina căreia multe inimi rătăcite își vor găsi tihna.

Interludiu liric

Doamne, ține-mă cât mai departe
de înțelepciunea care nu știe să plângă,
de filosofia care nu poate să râdă
de bogăția care nu acceptă să se împartă
și de măreția care nu vrea să se aplece
în fața unui copil.
Doamne, ajută-mi
să nu fac nimic
la care Tu să nu vrei să privești;
să nu spun nimic
din ce nu ți-ar plăcea să asculți;
să nu scriu ceva
ce nu ai dori să citești;
să nu merg în niciun loc

unde să nu vreau să mă găsești;
să nu citesc vreo carte
despre care Tu să-mi spui
că nu ai vrea să ți-o împrumut;
și, mai ales
să nu fac nimic în viața mea
fără ca Tu
să mă ții
de bătaile
inimii.